

Aan het decentraal overleg

Den Haag : 1 april 2020
Ons kenmerk : S.A.20.59262
Betreft : Coronacrisis en noodpakket

Geachte dames en heren,

Hieronder volgt onze brief aan u zoals wij die als gezamenlijke werknemers en werkgevers hebben opgesteld uitgaande van een praktisch en soepel werkend pakket van corona-noodmaatregelen. De filosofie daarbij is dat we gezonde bedrijven, banen en inkomens in de benen houden zonder dat we overgaan tot ontslagen en de WW-route. Als werkgevers en werknemers is en blijft dat ons hoofddoel. Wij zijn ons bewust dat de regeling in haar uitwerking nog hiaten vertoont. Een aantal zaken hebben wij al geadresseerd en wij zijn daarover al in gesprek met het kabinet. Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Veel sectoren en bedrijven en de mensen die hierin werkzaam zijn, worden hard getroffen door de coronacrisis en de noodzakelijke maatregelen die vanwege de volksgezondheid zijn genomen. Op 31 maart 2020 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de *Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud* (NOW) gepubliceerd die een belangrijk onderdeel uitmaakt van het op 17 maart jl. door het kabinet aangekondigde noodpakket.

De Stichting van de Arbeid is van mening dat dit noodpakket een eerste belangrijke bijdrage levert om de huidige crisis het hoofd te kunnen bieden. De Stichting heeft op 15 maart jl. een oproep gedaan voor noodmaatregelen en heeft met het kabinet hierover gesproken. De komende tijd zal de Stichting inventariseren in hoeverre de NOW voor alle sectoren toereikend is om het beoogde doel te halen.

Doel van de NOW is bedrijven en organisaties overeind te houden en werk en inkomen te beschermen. Het voorkomen (of beperken) van werkloosheid geldt voor alle werkenden, ook voor de werknemers die werken op tijdelijke c.q. flexibele basis of uitzendkrachten; de door de overheid beschikbaar gestelde compensatie voorziet daar nadrukkelijk in. De Stichting van de Arbeid onderschrijft het belang hiervan en roept u op om alles in het werk te stellen om alle werknemers - vast, tijdelijk en flex - in dienst te houden. In dit kader vraagt de Stichting speciale aandacht voor de positie van werknemers met een kwetsbare arbeidsmarktpositie, bijvoorbeeld degenen die vallen onder de banenafpraak.

Dit noodpakket zal echter niet voor iedereen en elke sector, bedrijf of branche toereikend zijn. Ook werkgevers en werknemers zelf zijn aan zet om gezamenlijk deze crisis zo goed mogelijk door te komen. Werkgevers en werknemers - op decentraal en centraal niveau - zullen de komende maanden gezamenlijk in goed overleg de schouders eronder moeten zetten. U zult met behulp van de maatregelen uit het noodpakket het maatwerk moeten vinden om de bedrijvigheid en werkgelegenheid in uw sector en bedrijf zo optimaal mogelijk in stand te houden. Het gaat in deze tijd, nog meer dan anders, om goed werkgeverschap en goed werknemerschap en om goed overleg op centraal en decentraal niveau om daarmee in gezamenlijkheid adequate oplossingen te vinden.

De Stichting van de Arbeid roept u op om in het onderling overleg over het in stand houden van de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en de zorg voor een veilige werksituatie de volgende punten mee te nemen.

NOW / behoud werkgelegenheid

- Het is belangrijk dat werkgevers en werknemers de (bedrijfs)economische ontwikkelingen die op sectoren en ondernemingen afkomen goed volgen, hierover onderling in overleg treden en elkaar vanzelfsprekend op de hoogte houden.
- Het is bovendien van belang om daar waar de onderneming kan blijven produceren het werk door te laten gaan.
- De NOW geldt voor alle bedrijven en organisaties, ook voor uitzend- en payrollbedrijven. Het is daarom essentieel dat de NOW ook goed toegesneden is op de specifieke kenmerken van dit deel van de arbeidsmarkt met driehoeksrelaties. Ook voor contractors geldt deze regeling. De NOW voorziet eveneens in het in dienst houden of nemen van werknemers met een tijdelijk contract en werknemers die in hun proeftijd zitten. Werknemers met een oproep-, nuluren- en min-max-contract kunnen worden doorbetaald op een manier die recht doet aan hun urenomvang van voor de crisis. Ondernemers wordt verzocht daaraan (zoveel als mogelijk) gehoor te geven.
- Speciale aandacht wordt gevraagd voor mensen met een arbeidsbeperking die werken op basis van een tijdelijke garantiebaan of proefplaatsing. Zij hebben veelal zowel een kwetsbare gezondheid als een kwetsbare financiële positie en zouden daarom in dienst moeten worden gehouden/genomen met de bijbehorende ondersteuning.

Veiligheid en gezondheid

- De maatregelen van het kabinet in verband met de volksgezondheid zijn van groot belang om verdere en een snelle verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Dit geldt eens te meer voor alle werkenden die vanwege hun beroep de werkzaamheden niet thuis kunnen verrichten.

Voor zover dit nog onvoldoende is geïmplementeerd, is het van het grootste belang dat prioriteit wordt gegeven aan goede afspraken over de veiligheid in de dagelijkse werkzaamheden (zie bijlage). Hier ligt zowel een verantwoordelijkheid voor de werkgever die de werknemer een veilige werkomgeving moet bieden als voor de werknemer om de instructies goed na te leven. De werkzaamheden moeten op een veilige wijze kunnen plaatsvinden.

Voor het verminderen van de onderlinge contacten is het van belang goede afspraken te maken over de spreiding van de werkzaamheden in de tijd. Hiervoor zijn wederzijdse verantwoordelijkheid, flexibiliteit en creatieve oplossingen nodig die inspelen

op de specifieke werkomstandigheden.

- Als mensen of hun huisgenoten ziek zijn of klachten vertonen, dienen ze thuis te blijven. Werknemers in cruciale beroepen en vitale processen zijn hiervan uitgezonderd, tenzij zij zelf ziek worden. Een (financiële) prikkel om in dat geval dan toch aan het werk te gaan, moet zoveel mogelijk worden voorkomen, bijvoorbeeld door coulance te betrachten bij het toepassen van wachtdagen bij ziekte.
- Met betrekking tot werknemers met kinderen of werknemers die mantelzorg (moeten) verrichten, zou coulant met het toekennen (calamiteiten)verlof moeten worden omgegaan. De Stichting van de Arbeid is nog in gesprek met het kabinet over een eventuele compensatie ervan aan betrokken ondernemers

Cao-overleg en roosters/arbeidstijden

- Het noodpakket, waar de NOW een belangrijk onderdeel van is, is bedoeld om de bedrijven en de daarmee verbonden zekerheid van werk en inkomen voor de werknemers zoveel mogelijk in stand te houden. Het is onbekend hoe lang en in hoeverre de maatregelen in verband met het tegengaan van een verdere verspreiding van het virus nog gaan duren.
- Indien het noodpakket van de overheid en de mogelijkheid van uitstel van betalingen aan bijvoorbeeld de Belastingdienst, gemeenten, banken en pensioenuitvoerders onvoldoende soelaas bieden en bedrijven alsnog in bedrijfseconomische en financiële problemen komen, is het raadzaam om het gesprek aan te gaan over uitstel van betaling van premies aan sectorale sociale fondsen. Er ligt in totaliteit een breed pakket aan maatregelen. De Stichting kan zich voorstellen dat als sluitstuk aanvullend wordt gesproken over arbeidsvoorwaarden indien de bedrijfseconomische en financiële situatie hiertoe noodzakelijk is.
- Afspraken (in cao's) kunnen in ieder geval aan de orde zijn waar het gaat over een andere werkwijze, andere roosters, andere takenpakketten, andere werkplekken en dergelijke. Zo zitten veel werknemers noodgedwongen thuis. In goed overleg moet gekeken worden welke werkzaamheden de betreffende werknemers kunnen doen. De Stichting van de Arbeid acht het van belang dat het loon bij noodgedwongen thuis zitten wordt doorbetaald. Over het opnemen van (vakantie)verlof en voorkomen van grote verloftegoeden of -tekorten kunnen specifieke afspraken gemaakt worden. Daarnaast zijn er sectoren waar het werk juist toeneemt. Daar spelen vragen - ook in het kader van veilig werken - over roosters en werktijden, die in goed overleg beantwoord moeten worden
- Door de crisis zal het afsluiten van nieuwe cao's nog meer dan ooit vragen om duidelijke procesafspraken. Het is raadzaam om hierover vroegtijdig met elkaar in overleg te treden. Afhankelijk van de situatie in een sector of bedrijf zal in overleg moeten worden beoordeeld welke scenario's het meest passend zijn. Dit kan verschillen van het regulier voeren van cao-overleg tot het ongewijzigd verlengen van de cao. Houd in ieder geval rekening met de algemeenverbindendverklaring van de cao (avv) en zie er tijdig op toe dat daar waar mogelijk deze behouden blijft.

Knelpunten melden

- Naast een goede samenwerking om deze periode door te komen, doet de Stichting van de Arbeid eveneens een dringende oproep om eventuele knelpunten en ontwikkelingen die de continuïteit van het bedrijf en de werkgelegenheid in gevaar brengen, te (blijven) melden bij uw centrale werkgevers- en werknemersorganisaties. Specifiek gaat het dan om situaties waar het door de overheid getroffen noodpakket en alle andere gemaakte afspraken onvoldoende soelaas kunnen bieden en die niet onderling opgelost kunnen worden. Binnen de Stichting van de Arbeid kunnen de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties in onderling overleg bezien of de gesignaleerde problemen al dan niet samen met de overheid kunnen worden opgelost. Op centraal niveau hebben de werkgevers- en werknemersorganisaties, verenigd in de Stichting van de Arbeid, vrijwel dagelijks overleg met bewindspersonen van het kabinet om aan de hand van de jongste ontwikkelingen gezamenlijk ervoor te zorgen dat voor zover mogelijk aanvullende maatregelen worden genomen.
- Ook is het verzoek om aanhoudende veiligheidsproblemen die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost, te melden. Dat geldt ook voor knelpunten in regelgeving die maatwerkoplossingen in de weg staan; sectoren lopen soms vast bij het maken van afwegingen tussen veilig werken, afgesproken roosters en toch productie kunnen draaien.

Tot slot wil de Stichting van de Arbeid u allen veel sterkte wensen in deze moeilijke periode waarin van iedereen een bijdrage gevraagd wordt.

Indien daar aanleiding toe is, zal de Stichting van de Arbeid u de komende tijd informeren over belangrijke ontwikkelingen die u niet via een andere weg bereiken.

Met vriendelijke groet,
STICHTING VAN DE ARBEID

Hans de Boer,
werkgeversvoorzitter

Han Busker,
werknemersvoorzitter

BIJLAGE: Veilig werken

De Stichting van de Arbeid doet een dringend beroep op decentrale cao-partijen om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen gezond en veilig te blijven werken en met elkaar het overleg te blijven voeren om tot redelijke afspraken te komen over de implementatie van de richtlijnen van het RIVM:

- Werkzaamheden worden zoveel mogelijk thuis verricht.
- Is dat niet mogelijk en moet er samengewerkt worden met collega's: bewaar dan 1,5 meter afstand. Dus ook in een productielijn moet afstand gehouden worden en moeten bijvoorbeeld handschoenen gedragen worden.
- Wanneer het niet mogelijk is om op 1,5 meter afstand van elkaar te werken, moet worden voorkomen dat besmetting plaatsvindt, bijvoorbeeld door afscherming van of tussen medewerkers (plexiglas) of persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes, handschoenen en beschermende kleding.
- Werkgevers dragen zorg voor desinfecterende middelen (zeep, papieren handdoeken, etc.) en zorgen ervoor dat werknemers geen handen geven en op gepaste afstand van elkaar blijven. Dus geen samenkomst bij de koffieautomaat, in de kantine of in het rookhok en regelmatige schoonmaak van de ruimtes en apparaten.
- Pas begin- en eindtijden en roosters aan zodat werknemers niet allemaal op hetzelfde moment bij het bedrijf aankomen of vertrekken.

Belangrijk is dat zowel de werkgever als de werknemer zich aan de richtlijnen en de eventueel onderling opgestelde protocollen houden en dat deze ook voor iedereen duidelijk zijn. Werkgevers stellen werknemers goed op de hoogte van de consequenties voor hun dagelijkse werkzaamheden, stellen indien nodig beschermingsmiddelen beschikbaar en geven uitleg hoe die beschermingsmiddelen gebruikt moeten worden. Het is belangrijk dat werkgevers naast een hygiënische werkomgeving ook aandacht besteden aan een veilige mogelijkheid om handen te wassen. Werknemers hebben zelf een verantwoordelijkheid om de richtlijnen en protocollen goed na te leven en elkaar daarop aan te spreken. Het is aan te raden om regelmatig te checken of iedereen begrijpt welke richtlijnen gelden en hoe de voorgeschreven maatregelen moeten worden toegepast.

Als er veel thuis gewerkt wordt, is het van belang om regelmatig via digitale weg contact(en) te onderhouden. Dit is niet alleen bevorderlijk om de werkzaamheden zoveel mogelijk te continueren maar draagt ook bij aan het onderhouden van sociale contacten en voorkomt dat werknemers in een isolement geraken, zeker als de richtlijnen voor een langere periode gelden.

Tot slot wijst de Stichting van de Arbeid op een aantal protocollen die tot stand zijn gekomen binnen sectoren en die kunnen dienen als goed voorbeeld en inspiratiebron. Het betreft het protocol '[Samen veilig doorwerken](#)' in de bouwsector, het protocol '[Verantwoord reizen met openbaar vervoer](#)' en het protocol '[Verantwoord winkelen](#)'.